

B E R I G T
WEGENS DEN STORM

IN DEN NACHT TUSSEN DEN

20 EN 21 NOVEMBER 1776.

(Volgens het handschrift van Mr. Lollius Adema, in leven
Secretaris van Wijmbritseradeel, te Sneek. 1776.)

Donderdag den 21 d^o. wierden wy door de Dyk-
opzigter G. Husser per missive, aan de Heer Dykgraav
Rengers geadresseert, berigt dat er seer veel schade
aan paal- en aardwerk was geschied, en dat indien de
wind aanhield een algemeene doorbraak niet was te be-
letten.

Door welke tydinge de Heer Dykgraav voornoemt aan-
stonds de reise na de zeedyken bepaalde.

Vrydag morgen om half agt uir te Workum, werden
wy intussen te Bolsward geïnformeerd, dat de dyk voor
’t Workumer Nieuwland de gepasseerde nagt doorgebro-
ken, en dese geheele polder geïnundeert was.

In het doorryden van Workum wierden wy een alge-
meene ontsteltenisse gewaar uit het gelaat der ingezetenen,
van welke veele nog schreyden.

By de herberge onder ’t stadshuis komende, wierde
ons door de hospes gesegd, dat de dyk by het Wor-
kumer hek doorgebroken was, dog dat het gat ’t geen

meer dan 100 voet wyd was, gelukkig door de aanhoudende yver van de ingezetenen gestopt was.

Weinig waeter egter schynd door het selve gespoeld te syn, om dat wy tussen Bolsward en Workum geen de minste tekens van hoog water hebben bespeurd, dan ter contrarie was de trekvaart by Parrega geheel droog aan de trekwegs kant,

Onse paarden, in voorschr, herberg latende, passeerden wy te voet langs Workum, over de zyl komende zagen wy dat er diverse schepen tegens den dyk zaten, een derselver was met het agtergat geslagen door de zydmuur van een huis op de dyk staande, zodanig selv, dat het boven end van de muur met het dak enz. op het schip steunde; een huis was ingestort.

Vervolgens zagen wy dat het Workumer Nieuwland geheel was geïnundeert, so als ons toescheen, wel ter diepte van 5 à 6 voet.

Van Workum gingen wy te voet langs de oude dijk na Hindelopen; aller akelykst waeren de vertooningen, want behalven een menigte van zeepalen waeren tegens dese oude dyk aangespoelt allerhande boeren gereedschappen, huisgeraden, deuren en vensters, uit de huizen weggeslagen, en veele schepen, en het vee uit dese polder gered liep aan de oude dyk, van honger loeyende.

Te Hindelopen komende verhaalde men aan ons dat 't ook aldaar seer gevaarlyk was geweest, en sulks wierden wy ook selve gewaar, want bevonden dat agter de stad de kruin van de dyk op veele en wel de meeste plaatsen was weggeslagen, op meer dan een plaatse waeren vry diepe gaeten gespoelt, dewelke met steen gevuld waeren, de paal egter, 't geen der ingezeteness behoud is geweest, heeft 't gehouden.

De schuire agter de Foeke was weggeslagen, en andere huizen en wagenhuizen beschadigt.

Van Hindelopen zyn wy te paard gereden na Schui-

lenburg; diverse gaeten waren in de dyk geslagen, het grootste van deselve was by de tweede hek en waeren reeds met steenen en zeylen versorgt, de paal was boven verwagtinge wel ontkomen.

Van Schuilenburg reeden wy na Molkwerumer zyl en verders na Stavoren.

De gaeten in de dijk tussen dese plaatsen waeren byna ontelbaer, 't eene van meerder, en 't andere van minder belang.

Het gevaarlykste van dese is by Schramshiem in de Waterdyken, en hadde de wind aangehouden (maar een weinig langer), een doorbraak konde alhier niet voorgekomen worden, want de paal is ter lengte van eenige roeden geheel weggeslagen, en de dyk byna door.

Te Stavoren viel het ons merkelyk toe, want de paal agter de stad hadde 't gehouden, en in de dyk was maar een gat van aanbelang, het waeter alleen door de huizen lopende hadde kleine schaeden veroorzaakt.

Van Stavoren na 't klif rydende zaegen wy verscheydene gaeten in de dyk, dog de paal was insgelyk wel, behalven alleen dicht aan 't Klif waeren eenige roeden paalen uitgeslagen, en een allergevaarlykst gat in de dyk. Welk gat voorsien wierde met een kreupel kiste.

Van 't Klif selve was een groot gedeelte neergestort, aldaar wierde ons gesegt, dat 't er ook bedroefd uitzag aan de woud dyken, dog den dag te verre zynde verlopen om derwaarts te ryden, stelden wy onse reise tot s' anderen daags uit, wy verblydeden ons egter te sien, dat de gaeten alle in onse dyken door eene goede directie soveel doenlyk was geweest, door 't leggen van zeylen met steensakken enz., voorsien waeren.

Saturdags morgen reeden wy van Schuilenburg na de woudyken, en tussen het Klif en Laaxum vonden wy diverse gaeten, dog maar een, na ons begrip, gevaarlyk.

lenburg; diverse gaeten waren in de dyk geslagen, het grootste van deselve was by de tweede hek en waeren reeds met steenen en zeylen versorgt, de paal was boven verwagtinge wel ontkomen.

Van Schuilenburg reeden wy na Molkwerumer zyl en verders na Stavoren.

De gaeten in de dijk tussen dese plaatsen waeren byna ontelbaer, 't eene van meerder, en 't andere van minder belang.

Het gevaarlykste van dese is by Schramshiem in de Waterdyken, en hadde de wind aangehouden (maar een weinig langer), een doorbraak konde alhier niet voorgekomen worden, want de paal is ter lengte van eenige roeden geheel weggeslagen, en de dyk byna door.

Te Stavoren viel het ons merkelyk toe, want de paal agter de stad hadde 't gehouden, en in de dyk was maar een gat van aanbelang, het waeter alleen door de huizen lopende hadde kleine schaeden veroorzaakt.

Van Stavoren na 't klif rydende zaegen wy verscheydene gaeten in de dyk, dog de paal was insgelyk wel, behalven alleen dicht aan 't Klif waeren eenige roeden paalen uitgeslagen, en een allergevaarlykst gat in de dyk. Welk gat voorsien wierde met een kreupel kiste.

Van 't Klif selve was een groot gedeelte neergestort, aldaar wierde ons gesegt, dat 't er ook bedroefd uitzag aan de woud dyken, dog den dag te verre zynde verlopen om derwaarts te ryden, stelden wy onse reise tot s' anderen daags uit, wy verblydeden ons egter te sien, dat de gaeten alle in onse dyken door eene goede directie soveel doenlyk was geweest, door 't leggen van zeylen met steensakken enz., voorsien waeren.

Saturdags morgen reeden wy van Schuilenburg na de wouddyken, en tussen het Klif en Laaxum vonden wy diverse gaeten, dog maar een, na ons begrip, gevaarlyk.

Van Laaxum tot aan de Wielsdyk sag 't er seer akelig uit, omdat alle de nieuwe materie, waar mede deze dijk verhoogd was in den voorleden jaere, op zommige plaatsen ter lengte van eezige roeden geheel was afgeslagen, en op andere plaatsen ten deele, dog op geene onbeschadigd, maar in de oude grond waren geen gaeten.

Aan de Wieldijk komende sagen wy in deselve een doorbraak na gissinge wel 100 voet wyd, door 't lage water was de Wiel doen byna droog, en wy zyn na 't boerenhuis, 't geen dicht aan de Wieldyk staat gereden, en ben in 't selve geweest, dog was geheel ledig.

Van dese Wieldyk reeden wy de oude Wouddyk langs, en bevonden dat door deselve een gat na gissinge 4 à 5 voet diep, en 6 voet wyd was gegraven, hetwelk egter in het midden weder was gedamt.

Aan het einde van dese oude Wouddyk komende, vonden wy in deselve een doorbraak mede over de 100 voet wyd, en door welk gat 't zeewater doen nog seer sterk na binnen toeliep, inunderende dus de landen leggende tussen de Slaperdyk by Coudum langs lopende, en de Zeedyk.

Hier aan is het dus alleen toe te schryven dat de Noordermeer by Stavoren Saturdag morgen is doorgebroken.

De dyken van de Zuidermeer waeren als doen nog niet door, maar door het overlopen van deselve stonden de landen rede onder waeter

Dese oude Wouddyk siet er overal slegt uit, zynde rondsomme seer laag, en door het overlopen was deselve op meer dan een plaetse aan de binnenkant ingestort, ook is er een nederreed aan deselve na de landen, welke meer als de halve kruin heeft weggenomen.

Het Dyksgerigte van Wymbritseradeels zeedyken heeft aanstonds op den 22sten aan de minst aannemende be-
steed het slaan van paalen op alle de plaatsen waar

deselve syn weggeslagen, en vervolgens de nodige ordres gegeven, om alle de gaeten, zooveel doenlyk is, te voorsien.

(Medegedeeld door Mr. W. W. Buma.)

